

ADVIES N351 WOLVEGA - SLIJKENBURG



Aanleiding

De provincie Fryslân wil de verkeersveiligheid in de omgeving tussen Wolvega en Slikkenburg verbeteren. De provincie wil graag onderzoeken of de aanpak van de N351 kansen biedt om deze in samenhang met andere ontwikkelingen en initiatieven te realiseren zodat het gebied met een 'plus' achtergelaten wordt.



Er zijn diverse verbeteringsmaatregelen gepland zoals groot onderhoud van de weg, het realiseren van een aantal fietsoversteken en er ligt een verplichting voor aanleg van een otterpassage. Naast deze infrastructurele belangen spelen andere belangen in het gebied (onder andere leefbaarheid, natuur en recreatie). Aangezien er veel ambities leven in het gebied is de doelstelling om integraal naar de N351 en het direct omliggende gebied te kijken. Waar mogelijk worden ontwikkelingen meegenomen of no regret maatregelen getroffen zodat toekomstige ontwikkelingen geen belemmering ondervinden.

Gelet op deze verscheidenheid aan belangen heeft de provincie Fryslân adviesbureau Sweco gevraagd om te komen tot een integraal en gebiedsgericht plan voor de N351 Wolvega-Slikkenburg met zo veel mogelijk draagvlak en (financiële) steun van betrokken overheden, instanties, bewoners en bedrijfsleven.

Het proces ziet er als volgt uit:



Participatie

Het gebiedsproject N351 heeft belangrijke gevolgen voor de omgeving en raakt de belangen van diverse stakeholders. Goede communicatie met stakeholders en het bieden van mogelijkheden om mee te denken is noodzakelijk om het draagvlak en de kans van slagen van het project te vergroten.

Dit proces is gestart met een informatieavond op 23 januari 2018 in Dorpscentrum Oldetrijne. Op deze avond zijn alle omwonenden en belangstellenden van de N351 geïnformeerd over de aanleiding, doelstelling en het proces van het project.

Tijdens deze avond zijn de eerste wensen en knelpunten met betrekking tot verkeersveiligheid, leefbaarheid en natuur opgehaald.



De aanwezigen op de informatieavond konden zich inschrijven voor werksessies op 5 en 6 februari om verder mee te denken over de wensen, knelpunten én oplossingen. Voor beide dagen was er meer dan voldoende animo waardoor er ook voldoende input is opgehaald.



Om de stakeholders optimaal mee te nemen en duidelijke werkafspraken met hen te kunnen maken over mogelijke koppelkansen, zijn er diverse gesprekken geweest met de gemeente Weststellingwerf, Staatsbosbeheer en Wetterskip Fryslân. Daarnaast is er overleg geweest met: provincie Fryslân en Overijssel, Fryske Gea en de Marekrite. Met al deze partijen is tevens een aparte werksessie georganiseerd.

Dit document beschrijft op hoofdlijnen de uitkomsten, uitwerkingen en het advies voor het vervolg. In een separate bijlage zijn alle belangrijke achtergronddocumenten opgenomen welke als naslagwerk gezien kan worden van dit gebiedsproces en de totstandkoming van dit advies.

Advies

Het advies is het resultaat van de input van de bijeenkomsten met de stakeholders, het beleid van de provincie Fryslân en de expertise van Sweco. De meest genoemde wensen en knelpunten uit alle verschillende bijeenkomsten en gesprekken zijn geprioriteerd en waar nodig verder uitgewerkt. Hierbij worden concrete maatregelen beschreven. Het doel van deze maatregelen is om de verkeersveiligheid, de leefbaarheid en de ecologische waarden (door realisatie van een otterpassage) op en rondom de N351 te verbeteren.

Bij de start van dit gebiedsproces was de verwachting dat er naast verkeerkundige maatregelen ook veel andere ambities en wensen zouden zijn vanuit bijvoorbeeld recreatie die aan konden sluiten op de werkzaamheden van de N351. Echter, uit alle bijeenkomsten die met bewoners en de verschillende stakeholders zijn gehouden, blijkt de nadruk van de wensen en knelpunten toch vooral op verkeersveiligheid te zitten. In mindere mate zijn wensen en knelpunten ten aanzien van ecologische waarden en recreatie benoemd. Waar dit toch aan de orde is hebben we deze punten meegenomen in dit advies.

Met betrekking tot verkeersveiligheid zijn de volgende maatregelen naar voren gekomen:

- Landbouwverkeer op de N351
- Passeerhavens op de N351
- Snelheid remmende maatregelen op de parallelweg
- Doorgetrokken streep waar inhaalzicht slecht is
- Rotonde realiseren op het kruispunt N351 – Grindweg
- 5 oversteekvoorzieningen realiseren voor fietsers en voetgangers
- Rechtsaf vakken verwijderen

Deze maatregelen dienen ook de leefbaarheid van het gebied te verbeteren door zonder dat de functie van de N351 verandert, de weg te 'downgraden'.



Met betrekking tot het verbeteren van de natuur, recreatie en de leefbaarheid zijn tijdens het proces de volgende maatregelen naar voren gekomen:

- Verbeteren waterafvoer
- Parkeerdruk verminderen Rottige Meenthe
- Daar waar mogelijk de ecologische doelstellingen (KRW) vanuit het waterschap meenemen direct langs de N351

In algemene zin zijn er ook maatregelen die nader uitgewerkt en meegenomen kunnen worden bij het ontwerp richting uitvoering. Hierbij wordt gedacht aan: relatie met bermverhardingen (aanleg gemeente), uitrit verbreden of mantelbuis aanleggen i.o.m. agrariërs die deze wens hebben aangegeven, verlichting, markering, geluidsoverlast, glasvezel, wateroverlast en het snoeien van groen langs de weg.

Er wordt geen uitwerking gegeven aan grootschalige natuurverbindingen en –ontwikkelingen. Ontwikkelingen zoals de veenweidevisie worden nauw gevolgd, maar leiden op dit moment niet tot een concrete koppelkansen gezien het stadium waarin dit proces zich bevindt.

In het achtergronddocument (separate bijlage) staan alle wensen nader beschreven.

Overzichtkaart maatregelen



Toelichting maatregelen verkeersveiligheid en leefbaarheid

De grootste wens die uit de verschillende bijeenkomsten naar voren is gekomen, is om het landbouwverkeer op de N351 te laten rijden. Het gevoel van onveiligheid bij de verschillende weggebruikers is groot. Ook vanuit de bestuurders van landbouwvoertuigen zelf. Zij vinden het niet meer verantwoord om met hun steeds groter wordende voertuigen fietsende kinderen te passeren. Feit is dat het verschil in massa én snelheid op een parallelweg waarbij landbouwverkeer is toegestaan groter wordt. De ernst van een ongeval met kwetsbare verkeersdeelnemers wordt daarmee ook groter.

De keuze om het landbouwverkeer wel of niet op de N351 te laten rijden is een keuze die gemaakt wordt op basis van verkeersveiligheid (leefbaarheid of doorstroming). Van belang is dan om te kijken naar de karakteristieken van de omgeving en de weg. Het gebied heeft een agrarisch karakter met lintbebouwing en in de Rottige Meenthe natte natuur waarin de historische structuren van de veenontginningen nog herkenbaar zijn in het landschap. Voor de omgeving geldt een open landschap, hoge ecologische waarden en de natuurverbinding Weerribben-Wieden en Rottige Meenthe/Lindevallei. Voor de verkeersfunctie geldt dat met een kleine 4.000 mvt/etmaal het gebruik niet gelijk is aan een volwaardige ontsluitingsweg. Gelet op deze karakteristieken ligt de keuze vóór landbouwverkeer op de N351, en daarmee de keuze vóór leefbaarheid, voor de hand. Dit sluit aan bij de keuzes en criteria van de provincie zoals die omschreven zijn in de Nota Integraal Wegontwerp.

Landbouwverkeer op de N351 verbetert de verkeersveiligheid en de leefbaarheid op en langs de parallelweg. Fietsers kunnen vrijuit fietsen wat het gebruik stimuleert en de fysieke afstand tussen de aanwonenden en het landbouwverkeer wordt ook groter. Daarnaast werkt landbouwverkeer op de N351 snelheid remmend, wat de verkeersveiligheid vergroot en wat tegemoet komt aan een grote klacht van politie en weggebruikers zelf dat er op de N351 veel te hard gereden wordt.

De hoge snelheid wordt mede veroorzaakt door de lange rechtstanden en het overzicht wat bestuurders hebben. Door een aantal fysieke maatregelen op kruispunten toe te passen wordt het wegbeeld onderbroken en is er minder sprake van 'polderblindheid'. Daarnaast zorgt dit ervoor dat auto's ontmoedigd worden om de parallelweg te gebruiken om landbouwverkeer op de hoofdrijbaan in te halen.

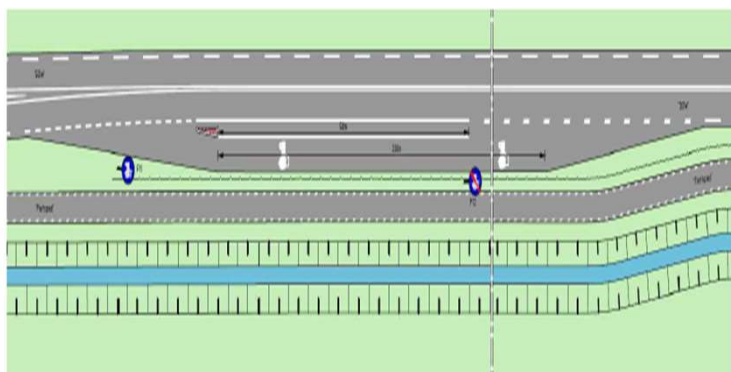
Bij het kruispunt van de N351 met de Grindweg is sterk de wens uitgesproken om een rotonde te realiseren. Een rotonde is een voorbeeld van het onderbreken van het wegbeeld. Daarnaast past een rotonde binnen de omvang van het kruispunt, verbetert het de verkeersveiligheid voor het gemotoriseerd verkeer, zorgt het voor veilige oversteken voor het langzaam verkeer en werkt het snelheid remmend op de N351. Een rotonde is ook passend binnen het wegbeeld tussen Emmeloord en Wolvega. Kosten voor een rotonde worden geschat op €400.000,-.



Toelichting maatregelen verkeersveiligheid en leefbaarheid (2)

Wanneer landbouwverkeer op de N351 wordt toegestaan zijn er consequenties met betrekking tot de doorstroming op de N351. De landbouwvoertuigen die op de N351 rijden kunnen de toegestane snelheid van 80 km/h niet halen. Dit leidt tot irritaties bij de overige weggebruikers en kan leiden tot gevaarlijke inhaalmanoeuvres omdat zij geremd worden in de doorstroming. Op locaties waar het inhaalzicht slecht is wordt geadviseerd om een inhaalverbod (doorgetrokken streep) in te voeren.

De impact op de N351 met een kleine 4.000 mvt/etmaal niet groot zijn omdat de intensiteit nu eenmaal laag is. Lange passeerhavens (ca. 200 m) zoals weergegeven op onderstaande ontwerpaafbeelding, die verdeeld over het traject liggen (zie overzichtskaart p. 5), kunnen ervoor zorgen dat de doorstroming zo weinig mogelijk gestagneerd wordt.



Daarnaast zijn er consequenties met betrekking tot de inrichting van de parallelweg. Door afwezigheid van landbouwverkeer op de parallelweg ontstaat er ruimte. Deze ruimte draagt bij aan een positieve beleving van het fietsverkeer. De parallelweg blijft ook open voor bestemmingsverkeer zoals kleine trekkers en autoverkeer. Dit kan een risico zijn wanneer deze gebruikers ook gebruik maken van de ruimte die er ontstaat omdat het verschil in snelheid te groot kan worden met het fietsverkeer.

Door snelheid remmende maatregelen zoals bijvoorbeeld een versmalling op een aantal specifieke locaties te realiseren, wordt niet-bestemmingsverkeer ontmoedigd om van de parallelweg gebruik te maken en voor het verkeer wat er moet rijden wordt de snelheid geremd. Specifieke locaties voor snelheid remmende maatregelen zijn op rechtstanden en daar waar geen landbouwverkeer hoeft te rijden doordat er geen erfontsluiting is.

Daarnaast kunnen alle inritten van de parallelweg die in verbinding staan met een zuidelijke erfontsluiting, verwijderd worden omdat het landbouwverkeer op de N351 moet blijven. In de bijlage is dit visueel toegelicht. Hierdoor wordt het aantal inritten van de N351 naar de parallelweg verminderd wat ten goede komt aan de verkeersveiligheid, omdat er op minder locaties afslaan bewegingen zullen zijn. Het advies is om deze aanpassingen in overleg met de omwonenden uit te voeren.

Toelichting maatregelen verkeersveiligheid en leefbaarheid (3)

Naast de maatregel op het kruispunt van de N351 met de Grindweg wordt geadviseerd om op 5 andere kruispunten oversteken te realiseren voor fietsers en voetgangers. Deze kruispunten zijn geprioriteerd op basis van welke het vaakst genoemd zijn tijdens de werksessies.

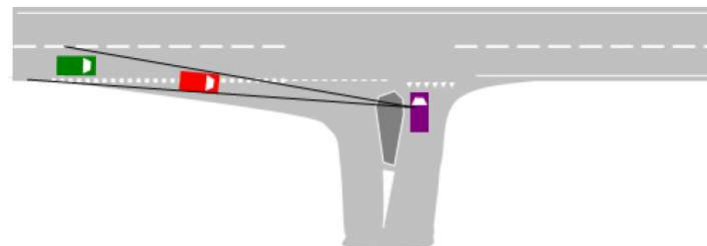
1. N351 – Lindedijk
2. N351 – Spangahoekweg
N351 – Merriemaden
3. N351 – Voetpad Spanga
4. N351 – Gracht

Op de onderstaande afbeelding is een referentie gegeven van een oversteek zoals die op de N351 uitgevoerd zou kunnen worden. Zo'n oversteek draagt bij aan de aantrekkelijkheid van fiets- en wandelroutes. Daarnaast zorgen oversteken voor onderbrekingen in het wegbeeld wat voor extra alertheid zorgt. De oversteken worden per locatie op €50.000,- geschat.



Bij het ontwerpen blijkt dat zo'n oversteek niet op iedere locatie effectief is. Met een 'zigzag' wordt de omfiets-beweging groter waardoor de kans bestaat dat fietsers alsnog via de huidige route, over de weg, oversteken. Daarom wordt geadviseerd om op de kruispunten waarbij verwacht wordt dat een 'zigzag' oversteek niet effectief zal zijn, de oversteek enkel via een opstelvak te laten verlopen. De verschillende ontwerpen zijn in de bijlage toegevoegd.

Ten slotte wordt geadviseerd om op kruispunten de rechtsaf vakken te verwijderen. Het afremmen op de hoofdrijbaan is minder gevaarlijk dan het risico op afdekking en het risico van niet-correct gebruik van de taper. Op de onderstaande afbeelding is een kruispunt met een taper waarbij die risico's zijn gevisualiseerd.

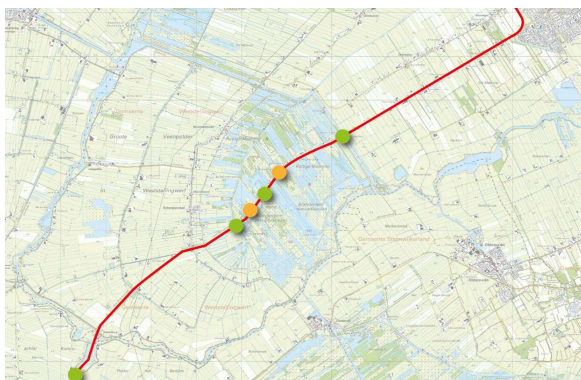


Op de volgende vier kruispunten zijn deze zogenaamde 'tapers' nog aanwezig:

- N351 – Grindweg
- N351 – Kerkeweg
- N351 – Lindedijk
- N351 – Merriemaden

Toelichting advies otterpassage

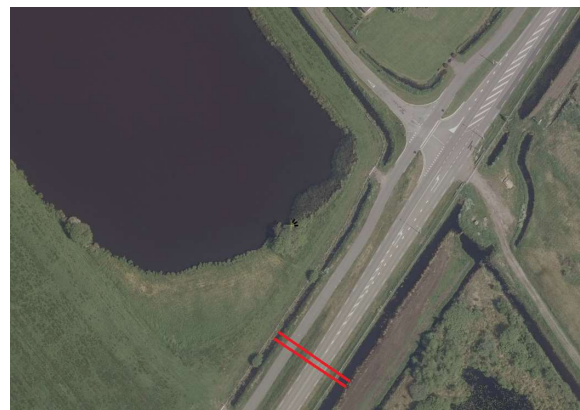
De Rottige Meenthe maakt deel uit van het otterleefgebied. Tijdens de inventarisatie is in beeld gebracht waar de huidige passages zitten en deze zijn op de onderstaande afbeelding in groen weergegeven.



Otters hebben een mobiel karakter waardoor zij in toenemende mate slachtoffer worden van het verkeer. Een hoog sterftecijfer vormt een risico voor het duurzaam voortbestaan van kleine populaties. Otterpassages dragen bij aan de veiligheid hiervan. De provincie heeft de verplichting nog een otterpassage in dit gebied te realiseren. Uitrasteren van wegen in leefgebieden, bij potentiële oversteekplaatsen, zoals bij wegen gelegen tussen wateren en bij duikers en bruggen is de belangrijkste maatregel om sterfte door verkeer tegen te gaan.

Op basis van een gesprek en locatiebezoek met een specialist van het bureau De Rietnymf zijn mogelijke nieuwe locaties voor de otterpassages bepaald (oranje op kaart). Hierbij is naar voren gekomen dat een passage nabij de Kerkeweg, het meest effectief lijkt.

Een otterpassage houdt in dat er een raster wordt aangebracht en dat een buis onder de weg komt. Hoe minder lang de buis, hoe makkelijker het voor de otters is om de passage te maken. Op de N351 is het niet wenselijk om de linksaf vak te verwijderen (waardoor de buis minder lang hoeft te worden), omdat dat de verkeersveiligheid verslechtert. Daarom wordt geadviseerd om de otterpassage iets verder van het kruispunt af te leggen om de afstand van de buis onder de weg door zo minimaal mogelijk te maken. Een optie is dan nog om de parallelweg iets te versmallen. Hierdoor kan de lengte van de buis kleiner worden en wordt het verkeer hiermee meer geremd. Op de onderstaande afbeelding is de mogelijke locatie van de otterpassage weergegeven.



Toelichting advies natuur en leefbaarheid

Naast het aanleggen van faunapassages is er de wens vanuit het Wetterskip om enkele watergangen te verbreden (onderstaande afbeeldingen: huidig vs gewenst). Door watergangen te verbreden is het mogelijk de aan- en afvoer voldoende te houden en tegelijk ruimte te hebben om de watergangen minder intensief te onderhouden, wat goed is voor de ecologie ('groen' langs de oevers). Dit is bijvoorbeeld aan de orde langs een gedeelte van de N351 (niet verplicht vanuit KRW) bij Slijkenburg, Oldetrijne en Sonnega. Afgesproken is om samen met het Wetterskip bij de uitvoering de mogelijkheden van koppeling te concretiseren.



Het waterafvoer op de parallelweg is bij regen onvoldoende waardoor de parallelweg vaak nat, glad en blubberig is. Door de aanleg van een verbeterde drainage/putten tijdens het groot onderhoud kan dit verbeterd worden. Bij de uitwerking van het ontwerp wordt dit nader geconcretiseerd.

Tenslotte wordt parkeren als knelpunt ervaren met name in de weekenden en tijdens evenementen ter hoogte van natuurgebied Rottige Meenthe. Dit levert problemen op ten aanzien van bereikbaarheid, veiligheid en doorstroming. Ondanks dat de ruimte beperkt is, wordt geadviseerd om hier het aantal parkeervoorzieningen uit te breiden (locaties aangegeven op de onderstaande afbeelding).

Op het parkeerterrein kunnen aan de noordzijde een paar extra parkeerplaatsen aangelegd worden. Ook langs de parallelweg kunnen extra parkeervoorzieningen gerealiseerd worden door aan de noordzijde een grasbetonstrook aan te leggen. Elders lukt niet i.v.m. Natura2000. Het is echter alleen mogelijk deze parkeerplaatsen hier te realiseren wanneer het landbouwverkeer van de parallelweg afgehaald wordt. In combinatie met een wegversmalling aan het begin en het einde van de parkeerstrook wordt enerzijds de snelheid geremd en wordt anderzijds ruimte gecreëerd voor het parkeren. Hierdoor wordt de meeste parkeerdruk weggenomen.

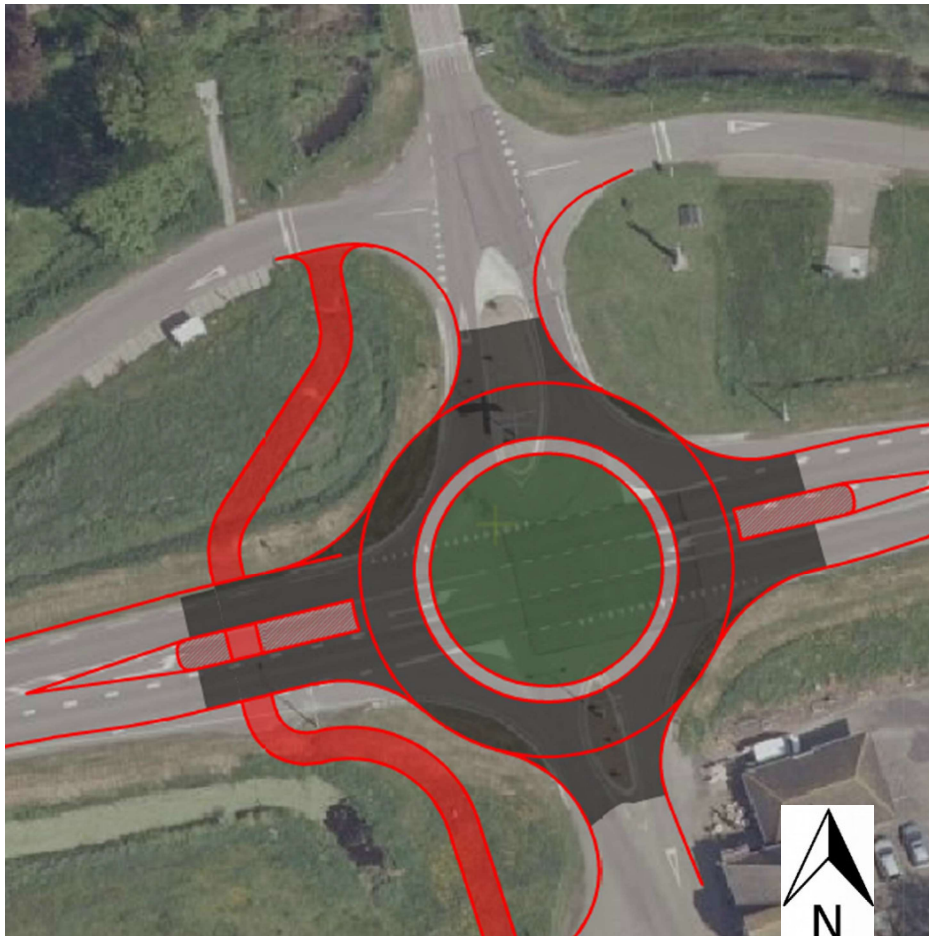
Daarnaast kan er bij het ontwerp gekeken worden of er mogelijkheden zijn voor extra parkeerplaatsen ter hoogte van de voetgangersoversteek bij Spanga en het bosje bij Wolvega.



Bijlagen

- In de bijlagen worden de ontwerpen van de verschillende kruispunten weergegeven in volgorde van prioritering.

Ontwerp rotonde N351 - Grindweg



Doelstelling is om de snelheid te remmen op de N351, een veiligere oversteek te realiseren voor het langzaam verkeer en het wegbeeld te onderbreken.

Diameter = 18 meter

Ontwerp fietsoversteek N351 – Lindedijk (voorkeursvariant)



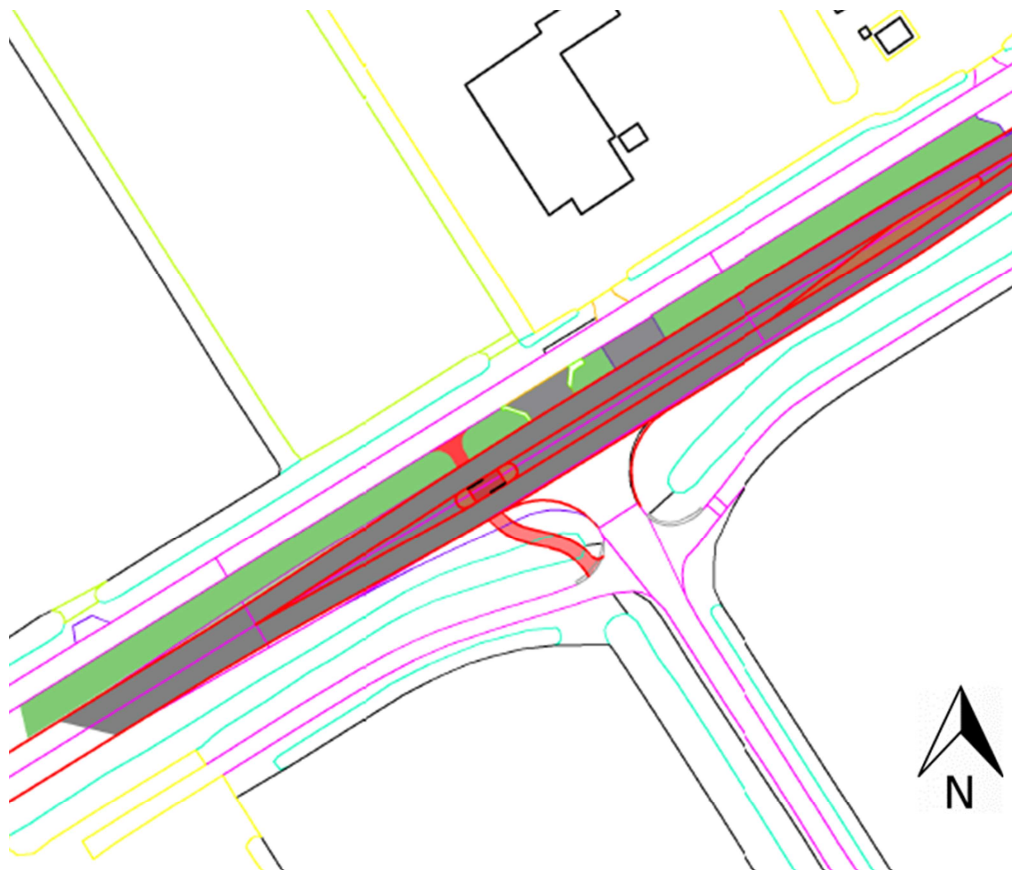
Doelstelling is om een veiligere fietsoversteek te realiseren en het kruispunt op te waarderen waardoor het wegbeeld wordt onderbroken.

Ontwerp fietsoversteek N351 – Spangahoekweg (voorkeursvariant)



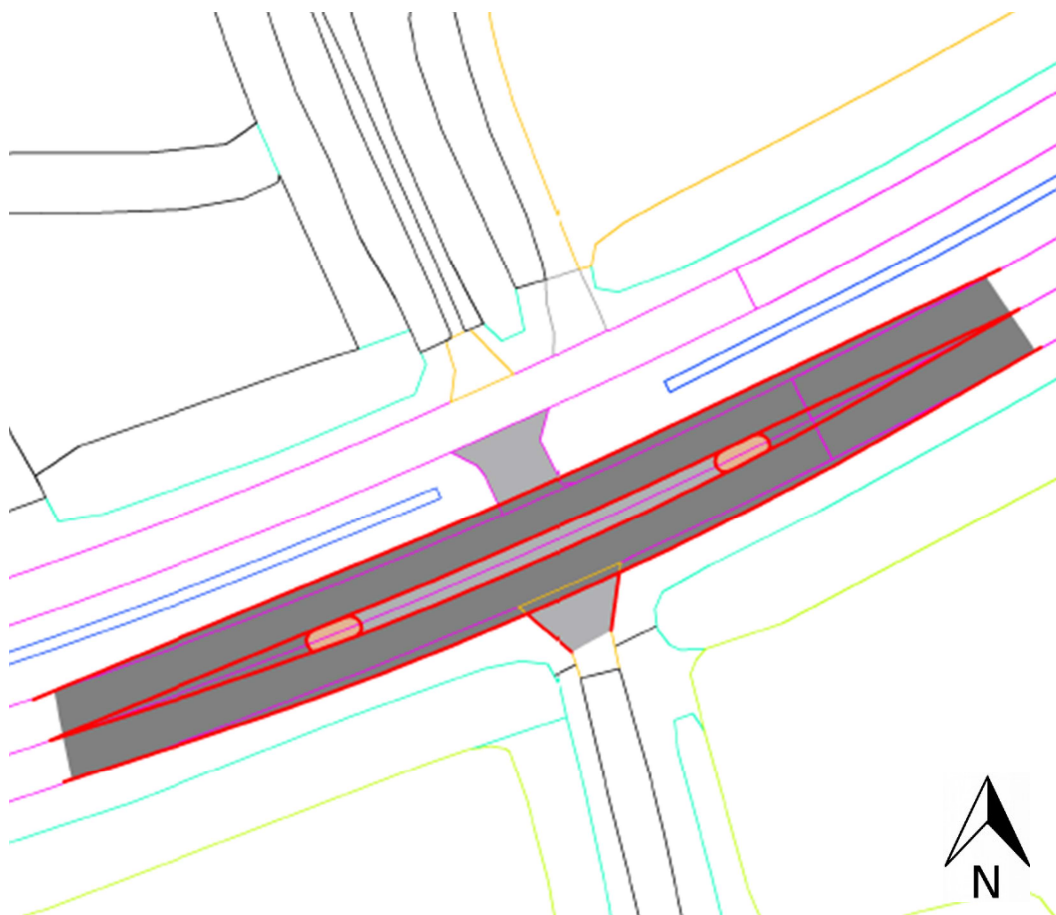
Doelstelling is om een veiligere fietsoversteek te realiseren en het kruispunt op te waarderen waardoor het wegbeeld wordt onderbroken.

Ontwerp fietsoversteek N351 – Merriemaden (voorkeursvariant)



Doelstelling is om een veiligere fietsoversteek te realiseren en het kruispunt op te waarderen waardoor het wegbeeld wordt onderbroken.

Ontwerp voetgangersoversteek N351 – Voetpad Spanga



Doelstelling is om de oversteek duidelijker te accentueren waardoor auto's meer rekening houden met overstekende voetgangers waardoor de veiligheid verbeterd wordt.

Schetsontwerp verminderen aantal inritten



Doelstelling is om het aantal inritten naar de parallelweg te verminderen waardoor er minder afslaande locaties zijn vanaf de N351. Dit komt de verkeersveiligheid ten goede. De inrit die op de afbeelding is aangegeven met een rode kruis (voorbeeld N361) kan verwijderd worden, omdat vanaf de zuidelijke erfonthuizing het niet meer toegestaan is voor landbouwverkeer om over te steken en op de parallelweg te rijden.

Terugkoppeling inloopbijeenkomst 27 juni

Op woensdag 27 juni is er in Oldetrijne een inloopbijeenkomst georganiseerd voor omwonenden van de N351 tussen Wolvega en Slijkenburg. Deze inloopbijeenkomst is georganiseerd om met de omwonenden in gesprek te gaan over het advies dat er ligt voor de Planvorming van de N351. De omwonenden hebben tijdens eerdere sessies in januari en februari wensen en knelpunten in kunnen brengen. Deze bijeenkomst was mede bedoeld om te peilen of de omwonenden dit terug konden vinden in het advies.

Over het algemeen is het advies heel positief ontvangen en is er breed draagvlak. De grootste wens om het landbouwverkeer van de parallelweg te halen en op de N351 te laten rijden is terug te lezen in het advies. Daarnaast zijn de fiets- en voetgangersoversteken en de rotonde heel goed ontvangen. Veel mensen gaven aan dat ze de verkeersveiligheid die hiermee gerealiseerd wordt erg belangrijk vinden.

Een aantal opmerkingen/reacties van omwonenden ten aanzien van het advies zijn hiernaast beschreven. Deze opmerkingen hebben met name betrekking op de verdere uitwerking van het plan. LTO gaf bijvoorbeeld aan om ook in die fase graag betrokken te worden.

Opmerkingen ten aanzien van drainage

- Pieterstuyvesantweg 104: Dit is het laagste punt na de brug. Hierdoor blijft hier altijd water staan bij neerslag, zelfs bij een kleine bui. Meneer graaft dan altijd zelf een geultje om het water weg te laten stromen. Wanneer de drainage aangepakt wordt bij het groot onderhoud aan de weg, is dit een aandachtspunt

Opmerkingen ten aanzien van parkeren

- De eigenaar van de schuren die hier op het perceel aan de ingetekende parkeerstroken staan, heeft aangegeven dat de parkeerstroken hier niet gewenst zijn. Zij vroeg zich bovendien af of er privégrond nodig is om de parkeerstroken hier te realiseren, omdat de berm hier erg smal is.
- Op de privégrond langs de ingetekende parkeerstroken aan de parallelweg staan oude wilgen en perenbomen. Het is gewenst om deze te behouden.
- Gevraagd is of het weiland met de vervallen schuur aan de westzijde van de bestaande parkeerplaats gebruikt kan worden voor parkeerplaatsen. Het is niet duidelijk wie de eigenaar van deze grond is.

Opmerkingen ten aanzien van het groot onderhoud

- Geluidsarm asfalt voor het natuurgebied en omwonenden.

Opmerkingen ten aanzien van het groen

- Beplanting langs N351 bij de grachten bij nieuwe rotonde reduceren

Opmerkingen ten aanzien van de maatregelen op de parallelweg

- Wordt enerzijds toegejuicht, om zo de snelheid op de parallelweg laag te houden. Anderzijds geven de boeren aan dat er rekening gehouden moet worden dat nog steeds landbouwverkeer op kleine delen van de parallelweg moeten rijden. Op die delen wensen zij geen snelheid remmende / beperkende maatregelen.

COLOFON

TITEL: Advies N351 Wolvega-Slijkenburg

PROJECTNUMMER: 358578

DATUM: 30 mei 2018

AUTEUR(S): Ellen Baas, Pascal Hettinga

CONTACT:

SWECO NEDERLAND B.V.
Rozenburglaan 11
9727 DL Groningen
Postbus 7057
9701 JB Groningen
www.sweco.nl